ЗМІСТ

Розділ І. Загальна частина

Глава 1. Основні положення

Стаття 1. Земля – основне національне багатство 10
Стаття 2. Земельні відносини 10
Стаття 3. Регулювання земельних відносин 10
Стаття 4. Земельне законодавство та його завдання 10
Стаття 5. Принципи земельного законодавства 11

Глава 2. Повноваження Верховної Ради України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування в галузі земельних відносин

Стаття 6. Повноваження Верховної Ради України в галузі земельних відносин 11
Стаття 7. Повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим у галузі земельних відносин 11
Стаття 8. Повноваження обласних рад у галузі земельних відносин . . . 12
Стаття 9. Повноваження Київської і Севастопольської міських рад у галузі земельних відносин 13
Стаття 10. Повноваження районних рад у галузі земельних відносин . . . 14
Стаття 11. Повноваження районних у містах рад у галузі земельних відносин 14
Стаття 12. Повноваження сільських, селищних, міських рад та їх виконавчих органів у галузі земельних відносин 15

Глава 3. Повноваження органів виконавчої влади в галузі земельних відносин

Стаття 13. Повноваження Кабінету Міністрів України в галузі земельних відносин 16
Стаття 14. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, у галузі земельних відносин 17
Стаття 14[1]. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, у галузі земельних відносин 17
Стаття 14[2]. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, у галузі земельних відносин 17

Стаття 15. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері земельних відносин 18

Стаття 15[1]. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин. 19

Стаття 15[2]. *Виключена*

Стаття 16. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим у галузі земельних відносин 20

Стаття 17. Повноваження місцевих державних адміністрацій у галузі земельних відносин. 20

Стаття 17[1]. Повноваження державних органів приватизації у галузі земельних відносин 21

Розділ II. Землі України

Глава 4. Склад та цільове призначення земель України

Стаття 18. Склад земель 22

Стаття 19. Категорії земель 22

Стаття 20. Встановлення та зміна цільового призначення земельних ділянок. 23

Стаття 21. Наслідки порушення порядку встановлення та зміни цільового призначення земель. 26

Глава 5. Землі сільськогосподарського призначення

Стаття 22. Визначення земель сільськогосподарського призначення та порядок їх використання 27

Стаття 23. Пріоритетність земель сільськогосподарського призначення 27

Стаття 24. Земельні ділянки державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій 28

Стаття 25. Приватизація земель державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій 28

Стаття 26. Використання земельних ділянок з меліоративними системами 29

Стаття 27. Збереження права на землю сільськогосподарських підприємств, установ та організацій, особистих селянських і фермерських господарств. 30

Стаття 28. Земельні ділянки сільськогосподарських підприємств . . . 30

Стаття 29. Визначення місця розташування земельних ділянок громадян при ліквідації сільськогосподарських підприємств, установ та організацій. 30

Стаття 30. Розподіл несільськогосподарських угідь при ліквідації сільськогосподарських підприємств 30

Стаття 31. Землі фермерського господарства 31

Стаття 32. Приватизація земельних ділянок членами фермерських господарств. 31

Стаття 33. Земельні ділянки особистих селянських господарств 31
Стаття 34. Землі для сінокосіння і випасання худоби 31
Стаття 35. Земельні ділянки для садівництва 31
Стаття 36. Земельні ділянки для городництва 32
Стаття 37. Право несільськогосподарських підприємств, установ та організацій на землю 32
Стаття 37[1]. Особливості використання та розпорядження земельними ділянками, розташованими у масиві земель сільськогосподарського призначення, а також полезахисними лісовими смугами, які обмежують такий масив 33

Глава 6. Землі житлової та громадської забудови

Стаття 38. Визначення земель житлової та громадської забудови . . . 35
Стаття 39. Використання земель житлової та громадської забудови . . . 35
Стаття 40. Земельні ділянки для будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель і гаражного будівництва 35
Стаття 41. Земельні ділянки житлово-будівельних (житлових) і гаражно-будівельних кооперативів 35
Стаття 42. Земельні ділянки багатоквартирних будинків 35

Глава 7. Землі природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення

Стаття 43. Землі природно-заповідного фонду 36
Стаття 44. Склад земель природно-заповідного фонду 36
Стаття 45. Використання земель природно-заповідного фонду 37
Стаття 46. Землі іншого природоохоронного призначення та їх використання 37
Стаття 46[1]. Обмеження у використанні земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду 37

Глава 8. Землі оздоровчого призначення

Стаття 47. Визначення земель оздоровчого призначення 37
Стаття 48. Обмеження діяльності на землях оздоровчого призначення 37
Стаття 49. Використання земель оздоровчого призначення. 38

Глава 9. Землі рекреаційного призначення

Стаття 50. Визначення земель рекреаційного призначення. 38
Стаття 51. Склад земель рекреаційного призначення 38
Стаття 52. Використання земель рекреаційного призначення 38

Глава 10. Землі історико-культурного призначення

Стаття 53. Склад земель історико-культурного призначення 39

Стаття 54. Використання земель історико-культурного призначення 39

Стаття 54[1]. Обмеження у використанні земель у межах території пам'ятки культурної спадщини, історико-культурного заповідника, історико-культурної заповідної території, охоронюваної археологічної території, музею просто неба, меморіального музею-садиби, зон охорони, буферних зон, історичних ареалів населених місць, територій об'єктів культурної всесвітньої спадщини 40

Глава 11. Землі лісогосподарського призначення

Стаття 55. Визначення земель лісогосподарського призначення 40

Стаття 56. Власність на землі лісогосподарського призначення 41

Стаття 57. Використання земель лісогосподарського призначення . . . 41

Глава 12. Землі водного фонду

Стаття 58. Склад земель водного фонду 42

Стаття 59. Право на землі водного фонду 42

Стаття 60. Прибережні захисні смуги 43

Стаття 61. Обмеження у використанні земельних ділянок прибережних захисних смуг уздовж річок, навколо водойм та на островах . . . 45

Стаття 62. Обмеження у використанні земельних ділянок прибережних захисних смуг уздовж морів, морських заток і лиманів та на островах у внутрішніх морських водах 46

Стаття 63. Смуги відведення 47

Стаття 64. Берегові смуги водних шляхів 47

Глава 13. Землі промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення

Стаття 65. Визначення земель промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення. 48

Стаття 66. Землі промисловості. 48

Стаття 66[1]. Землі індустріальних парків 49

Стаття 67. Землі транспорту 49

Стаття 68. Землі залізничного транспорту. 49

Стаття 69. Землі морського транспорту. 50

Стаття 70. Землі внутрішнього водного транспорту. 50

Стаття 71. Землі автомобільного транспорту та дорожнього господарства. 50

Стаття 72. Землі авіаційного транспорту. 51

Стаття 73. Землі трубопровідного транспорту 51

Стаття 74. Землі міського електротранспорту 51

Стаття 75. Землі електронних комунікацій 52

Стаття 76. Землі енергетичної системи 52

Стаття 77. Землі оборони 53

Розділ III. Права на землю

Глава 14. Право власності на землю

Стаття 78. Зміст права власності на землю 54
Стаття 79. Земельна ділянка як об'єкт права власності 54
Стаття 79[1]. Земельна ділянка як об'єкт цивільних прав 54
Стаття 80. Суб'єкти права власності на землю 57
Стаття 81. Право власності на землю громадян 57
Стаття 82. Право власності на землю юридичних осіб 58
Стаття 83. Право власності на землю територіальних громад 58
Стаття 84. Право власності на землю держави 60
Стаття 85. Право власності на землю іноземних держав 62
Стаття 86. Спільна власність на земельну ділянку 62
Стаття 87. Виникнення права спільної часткової власності на земельну ділянку 62
Стаття 88. Володіння, користування та розпорядження земельною ділянкою, що перебуває у спільній частковій власності 62
Стаття 89. Спільна сумісна власність на земельну ділянку 63
Стаття 89[1]. Особливості набуття і реалізація права довірчої власності на земельні ділянки 64
Стаття 90. Права власників земельних ділянок 64
Стаття 91. Обов'язки власників земельних ділянок 65

Глава 15. Право користування землею

Стаття 92. Право постійного користування земельною ділянкою 65
Стаття 93. Право оренди земельної ділянки 67
Стаття 94. Право приватного партнера, зокрема концесіонера, на земельну ділянку 68
Стаття 95. Права землекористувачів 69
Стаття 96. Обов'язки землекористувачів 70
Стаття 97. Обов'язки підприємств, установ та організацій, що проводять розвідувальні роботи 71
Стаття 97[1]. Обов'язки користувачів бурштиноносними надрами, що проводять розвідувальні роботи та/або видобування бурштину 71

Глава 16. Право земельного сервітуту

Стаття 98. Зміст права земельного сервітуту 72
Стаття 99. Види права земельного сервітуту 72
Стаття 100. Порядок встановлення земельних сервітутів 73
Стаття 101. Дія земельного сервітуту 74
Стаття 102. Припинення дії земельного сервітуту 75

Стаття 102[1]. Підстави набуття і зміст права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб або для забудови . . . 75

Глава 17. Добросусідство

Стаття 103. Зміст добросусідства 78

Стаття 104. Попередження шкідливого впливу на сусідню земельну ділянку 78

Стаття 105. Наслідки проникнення на земельну ділянку гілок і коренів дерев 79

Стаття 106. Обов'язки щодо визначення спільних меж 79

Стаття 107. Відновлення меж 80

Стаття 108. Спільне використання межових споруд 80

Стаття 109. Використання дерев, які стоять на межі земельних ділянок 80

Глава 18. Обмеження прав на землю

Стаття 110. Поняття обмеження у використанні земельних ділянок, обтяження прав на земельну ділянку 80

Стаття 111. Обтяження прав на земельну ділянку, обмеження у використанні земель 81

Стаття 112. Охоронні зони 82

Стаття 113. Зони санітарної охорони 83

Стаття 114. Санітарно-захисні зони 83

Стаття 115. Зони особливого режиму використання земель 83

Розділ IV. Набуття і реалізація права на землю

Глава 19. Набуття права на землю громадянами та юридичними особами

Стаття 116. Підстави набуття права на землю із земель державної та комунальної власності 85

Стаття 117. Передача земельних ділянок державної власності у комунальну власність чи земельних ділянок комунальної власності у державну власність. 86

Стаття 118. Порядок безоплатної приватизації земельних ділянок громадянами 87

Стаття 119. Набуття права на земельну ділянку за давністю користування (набувальна давність) 90

Стаття 120. Перехід права на земельну ділянку у разі набуття прав власності, господарського відання, оперативного управління на об'єкт нерухомого майна (крім багатоквартирного будинку), об'єкт незавершеного будівництва, що розміщені на ній. 90

Стаття 121. Норми безоплатної передачі земельних ділянок громадянам 97

Стаття 122. Повноваження органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування щодо передачі земельних ділянок у власність або у користування 97

Стаття 123. Порядок надання земельних ділянок державної або комунальної власності у користування 99

Стаття 124. Порядок передачі земельних ділянок в оренду 106

Стаття 124[1]. Порядок встановлення земельних сервітутів на землях державної, комунальної власності 107

Стаття 125. Виникнення права на земельну ділянку 110

Стаття 126. Оформлення речових прав на земельну ділянку 110

Стаття 126[1]. Поновлення договору оренди землі, договору про встановлення земельного сервітуту, договорів про надання права користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб або для забудови 110

Глава 20. Продаж земельних ділянок або прав на них на підставі цивільно-правових договорів

Стаття 127. Продаж земельних ділянок державної чи комунальної власності та набуття прав користування ними 111

Стаття 128. Порядок продажу земельних ділянок державної та комунальної власності громадянам та юридичним особам 112

Стаття 129. Особливості продажу земельних ділянок державної або комунальної власності іноземним державам, юридичним особам, створеним та зареєстрованим відповідно до законодавства іноземної держави 115

Стаття 130. Набуття права власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення. 116

Стаття 130[1]. Переважне право купівлі земельної ділянки сільськогосподарського призначення. 118

Стаття 131. Набуття права власності на земельні ділянки на підставі цивільно-правових угод 122

Стаття 132. Зміст угод про перехід права власності на земельні ділянки 122

Стаття 133. Застава земельних ділянок або прав на них 123

Глава 21. Продаж земельних ділянок або прав на них на конкурентних засадах

Стаття 134. Обов'язковість продажу земельних ділянок державної чи комунальної власності або передачі їх у користування на конкурентних засадах (на земельних торгах) 124

Стаття 135. Земельні торги 127

Стаття 136. Підготовка лотів для продажу на земельних торгах . . . 131

Стаття 137. Підготовка до проведення та порядок проведення земельних торгів 132

Стаття 138. Встановлення результатів земельних торгів 138

Стаття 139. Оприлюднення результатів земельних торгів 140

Глава 22. Припинення прав на землю

Стаття 140. Підстави припинення права власності на земельну ділянку 140

Стаття 141. Підстави припинення права користування земельною ділянкою 141

Стаття 142. Добровільна відмова від права власності або права постійного користування земельною ділянкою 141

Стаття 143. Підстави для примусового припинення прав на земельну ділянку 142

Стаття 144. Порядок припинення права користування земельними ділянками, що використовуються з порушенням земельного законодавства 142

Стаття 145. Припинення права власності на земельну ділянку особи, якщо земельна ділянка не може належати їй на праві власності та/або у зв'язку з порушенням обов'язку щодо її відчуження протягом установленого законом строку 143

Стаття 146. Викуп земельних ділянок для суспільних потреб 143

Стаття 147. Примусове відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності, примусове вилучення земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності 144

Стаття 148. Конфіскація земельної ділянки 145

Стаття 148[1]. Перехід права власності на земельні ділянки, що перебувають у користуванні 145

Стаття 149. Порядок вилучення земельних ділянок із постійного користування 146

Стаття 150. Особливо цінні землі та порядок припинення прав на них . . 147

Стаття 151. Порядок погодження питань, пов'язаних з викупом земельних ділянок для суспільних потреб або з мотивів суспільної необхідності 147

Розділ V. Гарантії прав на землю

Глава 23. Захист прав на землю

Стаття 152. Способи захисту прав на земельні ділянки 151

Стаття 153. Гарантії права власності на земельну ділянку 151

Стаття 154. Відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за порушення права власності на землю . . . 151

Стаття 155. Відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за видання актів, які порушують права власників земельних ділянок 152

Глава 24. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам

Стаття 156. Підстави відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам 152

Стаття 157. Порядок відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам 153

Глава 25. Вирішення земельних спорів

Стаття 158. Органи, що вирішують земельні спори 153
Стаття 158[1]. Врегулювання земельних спорів шляхом медіації 154
Стаття 159. Порядок розгляду земельних спорів органами місцевого самоврядування 154
Стаття 160. Права і обов'язки сторін при розгляді земельних спорів . . 154
Стаття 161. Виконання рішень органів місцевого самоврядування щодо земельних спорів 155

Розділ VI. Охорона земель

Глава 26. Завдання, зміст і порядок охорони земель

Стаття 162. Поняття охорони земель 156
Стаття 163. Завдання охорони земель 156
Стаття 164. Зміст охорони земель 156
Стаття 165. Нормування в галузі охорони земель та відтворення родючості ґрунтів 157
Стаття 166. Рекультивація порушених земель 157
Стаття 167. Охорона земель від забруднення небезпечними речовинами 157
Стаття 168. Охорона ґрунтів 158

Глава 27. Використання техногенно забруднених земель

Стаття 169. Поняття техногенно забруднених земель 158
Стаття 170. Особливості використання техногенно забруднених земель сільськогосподарського призначення 159

Глава 28. Консервація земель

Стаття 171. Деградовані і малопродуктивні землі 159
Стаття 172. Консервація деградованих, малопродуктивних і техногенно забруднених земель 159

Розділ VII. Управління в галузі використання і охорони земель

Глава 29. Встановлення та зміна меж адміністративно-територіальних одиниць

Стаття 173. Межі районів, сіл, селищ, міст, районів у містах 160
Стаття 174. Органи, які приймають рішення про встановлення та зміну меж адміністративно-територіальних одиниць. 160
Стаття 175. Порядок встановлення і зміни меж адміністративно-територіальних одиниць 161

Глава 30. Планування використання земель

Стаття 177. Загальнодержавні програми використання та охорони земель 161
Стаття 178. Регіональні програми використання та охорони земель 161
Стаття 179. Природно-сільськогосподарське районування земель . . 161
Стаття 180. Зонування земель. 162

Глава 31. Землеустрій

Стаття 181. Поняття землеустрою 162
Стаття 182. Мета землеустрою 162
Стаття 183. Завдання землеустрою 162
Стаття 184. Зміст землеустрою 163
Стаття 185. Організація та порядок здійснення землеустрою 164
Стаття 186. Погодження і затвердження документації із землеустрою 164
Стаття 186[1]. *Виключена*

Глава 32. Контроль за використанням та охороною земель

Стаття 187. Завдання контролю за використанням та охороною земель. 171
Стаття 188. Державний контроль за використанням та охороною земель. 171
Стаття 189. *Виключена*
Стаття 190. Громадський контроль за використанням та охороною земель. 172

Глава 33. Моніторинг земель

Стаття 191. Призначення моніторингу земель. 172
Стаття 192. Завдання моніторингу земель. 173

Глава 34. Державний земельний кадастр

Стаття 193. Визначення державного земельного кадастру 173
Стаття 194. Призначення державного земельного кадастру 173
Стаття 195. Завдання ведення державного земельного кадастру . . 173
Стаття 196. Склад відомостей Державного земельного кадастру . . . 173
Стаття 197. Кадастрове зонування 173
Стаття 198. Кадастрові зйомки. 174
Стаття 199. Бонітування ґрунтів. 174
Стаття 200. *Виключена*
Стаття 201. Грошова оцінка земельних ділянок. 174
Стаття 202. Державна реєстрація земельних ділянок 174

Стаття 203. Облік кількості та якості земель 174
Стаття 204. Ведення Державного земельного кадастру 175

Глава 35. Економічне стимулювання раціонального використання та охорони земель

Стаття 205. Зміст економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель 175
Стаття 206. Плата за землю. 175

Глава 36. Відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва

Стаття 207. Умови відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва. 175
Стаття 208. Звільнення від відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва 176
Стаття 209. Використання коштів, які надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва 177

Розділ VIII. Відповідальність за порушення земельного законодавства

Глава 37. Відповідальність за порушення земельного законодавства

Стаття 210. Недійсність угод щодо земельних ділянок. 179
Стаття 211. Відповідальність за порушення земельного законодавства 179
Стаття 212. Повернення самовільно зайнятих земельних ділянок . . 180
Розділ IX. Прикінцеві положення. 181
Розділ X. Перехідні положення 183
Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану. Закон України 215